

ישראל אלירז :

הפרופיסור משתעשע

מחזה בשתי מערכות

כל זכויות ההצגה, הקריאה, העיבוד, השידור וההעתקה שמורות למחבר.

המשתתפים

אלבר (שני רוצחים)
בראל ()
הפרופיסור
מימי, נערת הפונדק
הפונדקי
המקום :
מערכה א' — על ההר
מערכה ב' — בפונדק

מערכה א'

מעמד א

בטרם עלות המסך נשמעת ירית אקדח מאחורי הקלעים וצעקה. שהיה. המסך עולה. חושך כמעט. בימה ריקה לחלוטים, להוציא אבן שאפשר יהיה לשבת עליה. מצד ימין של הבימה ניצב בראל ובידו אקדח שלוף, כמו נשאר במצב זה לאחר דו־קרב. שהיה. מגלגל אקדחו על אצבעו. הוא לבוש פראק שחור, מעונב עניבת־פרסר לבנה, בעל שפם שחור ודק ולראשו צילינדר. פוסע למרכז הבמה ומתישב על הצילינדר הקשה שלו.

משמאל נכנס אלבר. אף הוא לבוש כתברו ודומה לו מאוד בחיצוניותו עד שקשה להבחין ביניהם, אלא שבדש מעילו פרח־בר צהוב. בראל אינו קם ומשך רוב השיחה אינו מסתכל בו.

- אלבר : האם לא מוטב שנסתלק מן המקום? ..
בראל : להיכן?
אלבר : לכל מקום.
בראל : לא. מזג האוויר נאה והנוף נפלא כאן.
אלבר : אתה...
בראל : זה יכול היה לקרות —
אלבר : (במרירות כמעט) כן, שגגה — כדור נפלט —
בראל : (מרים ידו בלעג קל) כל האמת ורק האמת...
אלבר : הוא היה...
בראל : הוא איננו עוד! (שהיה)
אלבר : הוא היה מטפס־הצינורות המוכשר ביותר באיזור זה —
בראל : אז מה? (טומן את אקדחו)
אלבר : 45 קילוגרם — 145 גובה —
בראל : זה יכול היה לקרות, לא?
אלבר : ואף־על־פי־כן..
בראל : אלבר, אינך גמיש הערב. (שהיה)
אלבר : לאקדח שלך יש מין תכונה כזאת —
בראל : מה נשאר ממנו, אלבר?
אלבר : כלום.. והפרח הזה.
בראל : אם כן, זרוק גם אותו!
אלבר : האם לא מוטב שתתקן את קפיץ הניצרה..
בראל : זרוק, אמרתי — אני שונא נושאי מתים.. (אלבר זורק את הפרח)
מה היה שמו?
אלבר : גבאי!
בראל : (מרים קולו) של הפרח!
אלבר : אינני יודע.
בראל : זהו! אינך יודע! זכור זאת היטב! (פושט רגליו בפיסוק) את
חליפתו הטמנת במקום־מבטחים?
אלבר : כן.
בראל : חבל היה עליה.
אלבר : כן.
בראל : ואל תהיה חמוץ כל־כך, הרי אינך מתכוון לריב אתי בגלל ה —
אלבר : אך הוא היה מטפס הצינורות..
בראל : אלהים!
אלבר : המוכשר ביותר באיזור זה!
בראל : האם אתה יודע לשיר?
אלבר : היינו צריכים להיכנס לעיר לפנות בוקר.

בראל: (פושט ידיו) כמה הייתי רוצה לשיר עכשיו.
 אלבר: ועכשו אנחנו שנים!
 בראל: לשיר בלילה!
 אלבר: אינני מאמין שנוכל...
 בראל: הב לי תפוח!
 אלבר: (כמו נפגע) קום וקח לך!
 בראל: טוב, אני יודע שאין כאן עצי תפוח. (מגחך ומזמזם)

„בגיהנום את כל מרי הנפש
 „בדוודים של רפש
 „ישרפו במפו—ח!“

(נשמע קול אדם הקורא „מימי!“ קרב והולך. בראל קופץ על רגליו ונוטל את הצילינדר לידו)
 אלבר: משהו...

(נכנס הפרופיסור, בידו רצועת-כלב לבוש חלוק-בית ונועל נעלי-לבד. הפרופיסור נראה כבן 50—45, קרח, קצר-רואי לא מעט. מחפש אחר כלבו)

בראל: (מוציא קול מגרונו)
 פרופ': מימי!.. סלחו לי, אדונים, האם ראיתם את מימי?

בראל: את מי?

פרופ': לא, את מימי!

בראל: הו, לא!.. לא!

פרופ': נעלם השד הקטן שלי —

אלבר: לא, לגמרי לא!

פרופ': תודה רבה, אדונים! (יוצא וממשיך לקרוא: מימי)

בראל: (פורץ בצחוק. אלבר תולה בו עיניים תמהות) אלבר, יש לי רעיון כביר! (מתלחשים)

אלבר: אך הוא איננו מטפס-צינורות!

בראל: אבל הוא נשוא-פנים — וזה כמעט אותו דבר..

אלבר: והוא יסכים?..

בראל: (פורץ בצחוק ומזמזם את שירו. הפרופיסור נכנס שוב, מודאג יותר, קורא „מימי!“ בקול רפה)

פרופ': סלחו לי, אדונים, האם ראיתם את מימי?

בראל: את מי?

פרופ': לא, את מימי!

בראל: הו, לא, אל לך לדאוג, אדוני! כלבים נאמנים נוהגים לחזור לבית אדוניהם מעצמם.

- פרופ': במזג־אוויר נאה שכזה הוא יכול לבלות את כל הלילה באוויר החפשי — הוא לפעמים שחצן שכזה.
- אלבר: הוא כלב נחמד.
- בראל: כן, הוא כלב נחמד.
- פרופ': הו, כן.. כן..
- בראל: הרשה לי, אדוני, שמי בראל ושם ידידי אלבר — (מחווים קידות)
- פרופ': האם אתם חושבים שהוא יחזור?.. הו, ודאי.. איך אמרת?
- בראל: בראל ואלבר?
- פרופ': נעים מאד, אדונים.. שמי..
- אלבר: הכל מכירים אותך, אדוני הפרופיסור.
- בראל: שמע!.. אלוהים אדירים!
- אלבר: נזכרת?
- פרופ': ומה מעשיכם כאן, רבותי, בשעה מאוחרת כליכך, אם מותר לי לשאול?
- בראל: אנחנו עומדים לרצוח אדם חשוב בעיר.
- פרופ': השעה מאוחרת, חבל שאיני יכול להצטרף אליכם.. (נתפס לדברים)
- אתם עומדים... מה?
- אלבר: לעשות קצת סדר בעיר.
- בראל: זהו!
- פרופ': הה, אתם עובדים במחלקה הסניטרית של..
- בראל: הגדרה יוצאת מן הכלל!
- אלבר: את המטאטאים שכחנו בבית. (השנים צוחקים)
- פרופ': סלחו לי שאני לבוש חלוק־בית.
- בראל: לילה נאה!
- פרופ': לאחר ימים של סופה...
- בראל: לילה נאה מאד!
- פרופ': לקחתי את מימי על־מנת שיטיל את מימיו ויטייל מעט.
- בראל: בלילה נאה שכזה!
- פרופ': תמיד היינו עושים זאת ב־9 בערב ליד הצריף בחצר — היום הוא לקח אותי להרים — הרחקנו לכת מדי — הוא ראה עץ וניתק מעלי, השובב הזה!.. הו, אני מקווה שאינני מעכב אתכם בדרככם — סלח־נא..
- בראל: לא, לגמרי לא!
- פרופ': הרי אמרתם שאהם עומדים.. (נדהם) ריבוננו של עולם, לרצוח, אמרתם?
- בראל: כן!

- פרופ': (שהיה, אחר פורץ בצחוק) לא, לא ייתכן!.. הו, בדיחה יוצאת מן הכלל!
- אלבר: לו היית מצטרף אלינו..
- פרופ': אין רוצחים בפראקים!
- בראל: מדוע לא?
- פרופ': משום... בעצם, מדוע לא?.. (נדהם שנית) אתם עומדים — לא!?
- אלבר: לו היית מצטרף אלינו..
- בראל: כן!
- פרופ': אבל רוצחים אינם מכריזים שהם עומדים ל...
בראל: ומדוע לא?
- פרופ': משום.. הו, בעצם מדוע לא?
- אלבר: לו היית מצטרף אלינו..
- בראל: הפרופיסור מעשן?
- פרופ': אני מקווה שאינני לטורח עליכם — ודאי אתם אנשים עסוקים מאד.. לפגוש אנשים בשעה כזאת בהר — אני חושש שציידים יהרגוהו.
- אלבר: לו היית מצטרף אלינו..
- פרופ': הוא קטן וחמוד, יחשבוהו לארנבת — שמעתי יריה לא מזמן —
בראל: כדור נפלט.
- אלבר: לו היית —
- פרופ': אף אתם שמעתם?
- בראל: הרגתי אדם.
- פרופ': (מתאפק שלא לפרוץ בצחוק) יש לך חוש-הומור גדיר!
- בראל: זאת הגדרה יוצאת מן הכלל, אדוני הפרופיסור, חן-חן!
- פרופ': אנחנו אנשי-הספר איננו מפולפלים עד כדי כך, במיוחד כשמבקש אתה להיות מדעי!
- אלבר: לו..
- פרופ': „הרגתי אדם!“ (פורץ בצחוק. לאלבר) לו.. מה?
- אלבר: לו היית..
- בראל: האם אדוני יודע להשתמש באקדח?
- אלבר: (לבראל) עליו לדעת מה אנו עומדים...
בראל: עליו לא לדעת דבר! האם..
- פרופ': לא! לפני שנים רבות הייתי בצבא — אחראי לספריה —
אמרתם שאתם מכירים אותי?
- אלבר: כן, פרופיסור!
- פרופ': האם קראתם את ספרי החשוב —
בראל: הפרופיסור מעשן?

- אלבר: שמענו את הרצאותיך.
 פרופ': (לבראל) כו!
 אלבר: המצוינות באוניברסיטה!
 פרופ': (מפשפש בכיסו) כמה חבל ששכחתי את מקטרתיי..
 אלבר: בפילוסופיה..
 בראל: ההרצאות הטובות ביותר ששמעתי מעודי! (מגיש לו אש)
 אלבר: במדעי־המדינה —
 בראל: ההרצאות הטובות ביותר ששמעתי מעודי —
 פרופ': סלחו לי שאיני זוכר אתכם.
 בראל: לא הרבינו להופיע..
 פרופ': היה קהל רב —
 בראל: ההרצאות הטובות ביותר...
 פרופ': מעולם אינך יכול לזכור את שמותיהם של כל המאזינים לך —
 בראל: ששמעתי מעודי!
 אלבר: ובמיוחד כשאין לזה כל חשיבות.
 פרופ': כמה נעים לפגוש ידידים מופרים. (לוחצים ידיים) האם תעזרו לי לחפש את מימי?
 אלבר: הה, לכל השדים!
 פרופ': הו, לא! ודאי עליכם למהר!
 אלבר: במזג־אוויר שכזה?
 בראל: כן, עלינו למהר מאד!
 פרופ': שמחתי להפירכם.
 בראל: היה נעים מאד!
 אלבר: מה פירוש?
 פרופ': הסיגריה מצוינת.
 בראל: אמריקאית.
 פרופ': הסיגריה טעימה מאד!
 בראל: כן!
 פרופ': אם תעברו ליד ביתי היפנסו בבקשה ושתו עמי כוס תה חם. יש עמי ספרים רבים וחשובים, אוצר בלום — ודאי תמצאו ענין — סיגריה יוצאת מן הכלל!
 אלבר: אמריקאית!
 בראל: האם אתה מוכן, אדוני, לעזור לנו?
 אלבר: לתלמידך!
 פרופ': במה אוכל לעזור לכם, רבותי?
 אלבר: לתלמידך!
 בראל: שלושה היינו כאן לפני שעה קלה...

- אלבר: ואף עכשו אנו שלושה!
 בראל: ..והתכוונו לבצע טיהור קטן במנגנון העירוני המסואב —
 פרופ': ובכן —
 אלבר: לו אמרנו לך שהמטרה קדושה —
 פרופ': מלה זו..
 אלבר: אז מה היית אומר?
 פרופ': אינני..
 אלבר: הרי לימדת אותנו —
 בראל: לו אמרנו לך שהמטרה היא נעלה?
 פרופ': הריהי מקדשת את האמצעים..
 אלבר: זהו!
 בראל: ואנו אומרים לך שהמטרה היא נעלה!
 אלבר: קדושה!
 פרופ': ומהי המטרה?
 אלבר: משונה שאינך תופס על מה אנו מדברים אתך, אדוני, לאחר רבע שעה של שיחה!
 פרופ': אבל — רגע..
 אלבר: (לבראל) אולי נסתלק מפה?
 פרופ': אני מצטער.. אינני יכול להתרכז.. מימי —
 בראל: ובכן, עוד פעם ומהתחלה — אנו מתכוונים לחסל את מי שעומד בראש אותה עיר!
 פרופ': אתם.. ריבוננו של עולם — אתם אומרים את הדברים החשובים ביותר כמו דרך־אגב!
 אלבר: מה תאמר על כך?
 פרופ': (חלש) הוא מופר לי היטב.
 בראל: מצוין!
 פרופ': הוא אדם טוב, רבוחי!
 בראל: הוא מועל!
 אלבר: ושחצן, חוץ מזה שהוא נואף שפל!
 פרופ': עד כדי כך —
 בראל: האזרחים מתענים תחת ידו!
 אלבר: ואתה מפיר אותו!
 בראל: לו היינו באים ומבקשים ממך...
 פרופ': הו, לא! אנא, אינני חש את עצמי בקרהבריאות זה שבועיים ימים, רבוחי!
 בראל: ואם נגלה לך כי אסון הרפכת שאירע בחדש שעבר, הוא שהיה

- האחראי לו במישרים — קנייתה של רכבת חדשה תאפשר מעילה
חדשה!
פרופ': וחץ מזה, לא נאה הוא להתערב בענייניו האישיים של ידיך —
אלבר: אישיים!
בראל: ובנין המוסדות?
פרופ': אלה הם מוסדות העיר שלו!
בראל: עקבנו אחר חשבונותיו בבנקים בחו"ל!
אלבר: האם עלי להבין כי אדוני מגן עליו?
פרופ': לא, זאת לא אמרתי — אך אינני יכול להאמין...
בראל: הוא מופיע בשמות בדויים.
אלבר: והסרים למשמעתו מפחדים ממנו!
פרופ': מעולם לא כתבו על כך בעתונים!
בראל: הוא שותף בכל עתוני העיר —
פרופ': הודיעו על מעשיו למשטרה!
בראל: הוא תומך בהם!
אלבר: איש לא יצא נגדו!
פרופ': אפשר להתקשר אל התובע הכללי.
בראל: אי־אפשר!
אלבר: איש לא יצא נגדו!
פרופ': ומדוע אתם יוצאים נגדו? (שהיה) לא, אינני מסוגל להבין. מדוע
אתם... (אלבר ובראל מתלחשים ביניהם)
אלבר: אין לך חושי־הומור, אדוני הפרופיסור!
בראל: כמו תמיד!
פרופ': הו! (נדמה לו שהוא מבין שהיתה זו בדיחה, מנסה לצחוק)
רצונכם לומר.. (אלבר מתישב על כובעו בצד, כמו חושב)
בראל: לא, אין אנו אומרים דבר! אינך מסוגל להבין יותר מאשר את
הדברים שאתה מתכוון ללמד לאחרים, וזה מעט מאד בחיים!
פרופ': מדוע אתה אומר לי זאת?
בראל: במציאות אין תלמידים, יש יריבים — הסתכל למטה, בעיר
המנצנצת הזאת, הסתכל בה היטב, פרופיסור — כל העיר ההגונה
הזאת ישנה עכשיו ורק הוא ער!
פרופ': תמיד היה נוהג לאחר לעבוד במשרדו.
בראל: לכשיתעוררו בעוד שבוע, לא יישאר שום איש צלול בדעתו במידה
שתספיק לו להציל את עצמו —
אלבר: (קם ממקומו) ואנחנו מדירים שינה מעינינו — ועליו לדעת
כי אנו ערים!
בראל: איננו יוצאים עם נשים — והלא יכולנו לעשות זאת, והדבר אף

- היה משעשע הרבה יותר, אך אין אנו עושים זאת ואתה עדיין אינך מאמין בנו!
- אלבר: הרי אי-אפשר להאמין בצדקתו של כל אדם המבקש להרוג ראש-עיר רק משום שהוא לבוש חליפת-ערב שחורה —
- בראל: והוא יכול להרשות לעצמו לעשות כל מה שקדקדו המטורף מבקש, משום שסביבו הכל אדישים כמו ביום השביעי בשבוע.
- אלבר: הסתכל בעיר המנצנצת הזאת.
- בראל: אינך רואה להיכן תוביל אלזנו שאננותך?
- פרופ': לא, רבותי! חוק — יש חוק!
- בראל: חוק?.. הוא יוצר את החוק!
- פרופ': ללא חוק..
- בראל: פרופיסור, הטרגדיה הגדולה מתחילה ברגע שאיננו יודעים להביט בחוק בחוש ההומור הנכון, ולצחוק לו!
- פרופ': יש משהו נורא בדברים אלה שאתה אומר, אתה הופך את החיים לשטות! בספרי הידוע..
- בראל: פרופיסור, איש לא קרא את ספרך הידוע!
- אלבר: חוץ מאותם המוכרחים להיבחן בו!
- בראל: הם שונאים ספרים! החיים אינם מתנהלים על-פי ספרים ידועים! (שהיה. הפרופיסור אינו יודע מה לומר, ממלמל, אינו מוצא מקום לידין)
- פרופ': אתם יכולים לשכנע אותי, ובה-בשעה אתם יכולים גם שלא לצדוק — וזאת משום שאני מאמין בכם, משום שאני מחבב אתכם כתלמידי המוכשרים — זאת גם הסיבה.. נדמה לי שאני מתחיל אפילו לפחד מכם קצת..
- אלבר: לפחד?
- בראל: הריהו! מדוע?
- פרופ': משום שאתם נראים לי הגונים.. (דממה. בראל צוחק באי-נוחות) אין לכם פרוצוף של רוצחים, וזה מבלבל אותי.. אינני יודע אם אתם צוחקים לי או —
- בראל: או מה?
- פרופ': הבגדים... מדוע אתם לובשים בגדי נשף?
- בראל: אין אתה רוצח ראש-עיר כשאתה לבוש סחבות — מלבד זאת, תקופת הרומנטיקה של רצח בהסתר-פנים עברה לבלי שוב, אפשר אולי להצטער על כך!
- אלבר: (נאנח) עברה לבלי שוב!
- בראל: היום רוצחים ועומדים פנים-אל-פנים — אי-אפשר להיות מוגיילב ולהגן על הצדק!

- פרופ': על הצדק?.. בספרי הידוע..
אלבר, בראל: פרופיסור!
- פרופ': לא! עליכם להרשות לי לומר את דברי — לא, אי-אפשר לתרץ הכל במלה זו — זה סגנון מרגיע מדי! אין לרצוח בשם הצדק, משום שהרוצח אהיה אני ולא הצדק! ואם אסכים לכך, הרי שאסכים לצדק שלכם ולא לצדק!
בראל: אם כן עלינו להסתדר אי-כה עם המצפון.
- פרופ': המצפון כמו כלב, אפשר לחסום את פיו (אלבר ובראל פונים לצדדים מתוך שאט-נפש מפורש והוא ממשיך) שלא ישך, אך אי-אפשר לעצור אותו מלנבוח — אינכם יכולים להוליך אותי שולל — אתם לובשים בגדי ערב משום שאין לכם בגדים אחרים, אתם לא יצאתם עם נשים הערב משום שאין אשה המוכנה לצאת עמכם, אתם עומדים לרצוח את ראש-העיר כדי לשדוד את כספו, וזאת תעשו משום שאתם משועממים — (השנים מוחאים לו כף, הוא משתק, תמהוני כמעט)
- ביראל: בראבו, פרופיסור!
אלבר: כמו בימים הטובים! דבר לא נשתנה בך!
בראל: בראבו! בראבו, פרופיסור!
- אלבר: אם יש משהו, פרופיסור, שאני מעריץ בך, הרי זה הפאתוס שבדברים שלך, זאת הכנות —
בראל: לא נשתנה דבר מאז.
- אלבר: האם לא נשאת כבר אשה, אדוני ה —
פרופ': אני אוסר עליכם לשאול אותי שאלות!
אלבר: הו, ודאי עדיין לא — אינך יכול לצאת מגדרך ולהתחתן..
בראל: דבר לא נשתנה!
- אלבר: ובודאי כפתורי מעילך עודם רופפים וקצות השרוולים מהוהים.
בראל: לפרופיסור אין פנאי לשאת אשה!
אלבר: דבר לא ישתנה — לפרופיסור אין פנאי להגן על הצדק — על הפרופיסור לכתוב הרבה ספרים..
- בראל: ועם מימי תצא כל ערב, שיטיל את מימיו ויטייל מעט.
פרופ': מוזר, מדוע אינני עוזב אתכם והולך לי לדרכי?
אלבר: הסתכל בעיר המנצנצת שם למטה —
בראל: אתה רואה את האור הצהוב החזק שם מימין?
אלבר: משרדו של ראש-העיר..
- בראל: (בקול משועמם מאד) כמה צר שעלינו לצאת בכוחות עצמנו להילחם למען עתיד טוב יותר!
פרופ': השעה כבר מאוחרת.. (שהיה)

- בראל: ובכן?.. (שהיה)
 פרופ': (אטי) לא החלטתי..
 אלבר: איזו החלטה?
 פרופ': על — הרי ביקשתם ש..
 בראל: לא ביקשנו דבר!
 פרופ': לא ביקשתם מה.. מה פירוש?.. על מה דיברנו כל הזמן?
 אלבר: על מזג-האוויר.. פרופיסור!
 (אלבר מוציא שני תפוחים מכיסו, מגיש אחד לבראל. שניהם נוגסים בתפוחים, פונים לצד, הפרופיסור בוהה בעיניו בחלל)
 בראל: פקח עין, אם הוא יופיע..
 אלבר: מי?
 בראל: הכלב —
 אלבר: מימי!
 בראל: ..הרוג אותו!
 אלבר: את הכלב?
 בראל: אסור להם להיפגש, אלבר, זה יזכיר לו שהוא בעליו — עליו לשכוח שאי-פעם היה מישהו שייך לו..
 אלבר: הכלב!
 בראל: הוא שייך לנו —
 אלבר: אם כן, הוא —
 בראל: הכלב! (מגחכים, לועסים את תפוחיהם)
 פרופ': (חלום מאד) מי — מי.. (האור דועך)

מ ע מ ד ב

האור גדל מעט. אלבר ובראל יושבים על כובעי הצילינדר שלהם, מימין לבימה, ראשם רכון על אגרוףיהם, ישנים. הפרופיסור מכורבל בעצמו על האבן, מנמנם. שהיה, הוא מתעורר, מסתכל ומבחין בפלח התפוח שנשאר על הקרקע. ניגש אליו על בהונותיו ומרימו. כשהוא מתכוון להכניסו לפיו, מתעורר אלבר אך אינו קם. הפרופיסור מסתיר את התפוח מאחרי גבו.

- פרופ': עדיין לילה..
 אלבר: כבר לילה!
 פרופ': מה פירוש "כבר לילה" — הרי הוא היה גם לפני שלוש שעות ויותר ו..
 אלבר: הוא התחיל לפני חצי שעה.
 פרופ': רצונך לומר —

- אלבר: זה לילה שני.
פרופ': (נדהם) וישנתי יום שלם?
אלבר: לא העזנו להעיר אותך, פרופיסור!
פרופ': אבל חייבים הייתם להעיר אותי, חייב אדם להיות ער ביום!
אלבר: או בלילה!
פרופ': זה לילה שני שאני ער.
אלבר: מתרגלים, פרופיסור — מתרגלים לכל! (קם וחולץ את אבריו תוך כדי פיהוק קולני וצורם)
פרופ': שם למטה, ודאי מחפשים אותי.
אלבר: מי? מימי? (שהיה)
פרופ': המסכן, ודאי נובר בפחיאשפה כמו כלבר-רחוב מאוס.
אלבר: מתרגלים, פרופיסור — מתרגלים לכל!
פרופ': אני חושש שהוא עלול להידרס —
אלבר: ככל כלבר-רחוב!
פרופ': הוא מעולם לא התרגל לשוטט ברשות-הרבים — חייב הייתי לעמוד על זהותכם, אינכם אלא פוחחים שפלים!
אלבר: תלמידך.. (עושה כמה תנועות התעמלות תוך כדי שיחתו)
פרופ': ואף-על-פי-כן, אתם שחצנים ריקים!
אלבר: מאד לא נעים לשמוע חוות דעת כל-כך בלתי-ידידותית מפי חבר-למקצוע.
פרופ': איך אתה מעז!
אלבר: ששש..! מוטב שלא להעיר אותי, פרופיסור!
פרופ': צריך הייתי להסגירכם למשטרה ולהודיע לה על מזימותיכם..
אלבר: אתה רעב, פרופיסור! מדוע אינך אוכל את התפוח! (שהיה. הפרופיסור — על אף כעסו הרב — נוגס בפלח התפוח שבידו)
פרופ': האם לא עברו כאן עוברים-ושבים במשך היום?
אלבר: הן באמת אין לזה כל חשיבות, איש לא הכיר אותך — כל-כך היית מגוחך — איש לא היה מאמין...
פרופ': אלוהים אדירים!
אלבר: בבגד-הבית הזה — אך האם לא טבעי הוא שזקני-העיר עולים לכאן בימי-שמש שפאלה ויושבים על אבן שפזאת?
פרופ': לא עשיתי זאת כבר עשרים שנה!
אלבר: מכאן רואים את העיר כמו אלוהים! אתה רואה את כולם ואיש אינו רואה אותך. (מגיש לו תפוח נוסף והוא נוגס בו) הבט בה.
ראה כמה היא מנצנצת.
פרופ': מדוע אינו מתעורר?
אלבר: הוא חושב.

- פרופ': וכשהוא ער ?
אלבר: הוא ישן.
פרופ': הוא אדם רע!
אלבר: כן, אבל גלוי־לב — הוא מלומד קצת, מיטיב לשחק קלפים, לשדוד מכוניות, לחזר אחרי נשים, לירות בלא להחטיא.. הוא חברותי מאוד!
פרופ': ואתה אינך טוב ממנו!
אלבר: לא! אבי היה מופרע ובילדותי הייתי ילד קשה־חינוך עם (בלעג) דיפרסיות ונסיות טבעיות אך בלתי־מודעות להטריד בני־אדם ולקנות במשיכה. לדעת אמי הייתי הילד הטוב ביותר שהיא העמידה לעולם — והיא לא היתה נוהגת לשקר.
פרופ': אתה מתחיל לעורר בי גועל־נפש!
אלבר: מצוין! אתה מתחיל, אם כן, לראות את הסובב אותך בעיניים פקוחות, וזה חשוב!.. אחר־כך פניתי ללמוד באוניברסיטה!
פרופ': ומה למדת?
אלבר: את כל ההבחנות הללו — הן, כן, שכחתי — בינתיים ביליתי קצת בצבא ולמדתי איך ממימים בעילות..
פרופ': מספיק!
אלבר: פרופסור, אל גא תאשים אותי, זה לא היה הרעיון שלי אלא הרעיון הגאוני שלו — לבקש ממך להיות ידידנו. (מתקרב אליו והנימה כנה, פתאומית) פרופסור, ברח! ברח! אני אומר לך! רק את רעתך אנו מבקשים ואתה אינך מסוגל להתנגד לנו.. חזור אל שולחן־הכתיבה שלך — לך וחפש אחר מימי!
פרופ': יש לך קול מבהיל כשאתה מדבר ברצינות.. כשאחזור לשם לא אאמין לעולם שהייתי שותף לעולם־בלהות זה שבו אנו נמצאים עכשיו — מדוע אתם ישנים בהר ?
אלבר: המקום הבטוח ביותר!
פרופ': הבטוח?.. הן, אני מבין! (אלבר מתנער במקצת, מתייך מתוך סיפוק)
אלבר: זה היה הרעיון שלו, אני נשבע לך בכל הקדוש לי! (שהיה ארוכה) עליך, פרופסור, להדריך אותנו בעצה, לתת לנו את ההסברים, ללמד אותנו פעם אחת נוספת צדק מהו? טוהר־מידות ונקיון־כפיים מהם? נאמנות לאזרחים..
פרופ': הוא לא ניסח את הדברים בצורה שכזאת —
אלבר: עד עכשו רצחנו ללא אידיאה, ללא אמת מאחורי הדברים, וזה היה חסר־טעם! תפל! מעכשיו יהיה לנו גם סיפוק!
פרופ': מפלצת!
אלבר: תבין, אי־אפשר לרצוח ראש־עיר בלי השקפת־עולם, הוא איננו

- סתם פרצוף בעל כסף!.. הוא סמכות — הוא השלטון — עלינו
למצוא את הפילוסופיה המסתתרת מאחורי השאיפות שלנו —
עליך לספק לנו אותה! שהרי מוכרח להיות משהו גדול, חשוב,
המסתתר מאחורי כל זה.. האזרחים רוצים את גופתו, אך אנחנו
מסרבים להיות קצבים — עלינו לרצוח מתוך יראת־כבוד!
פרופ': (תופס בצווארוננו) אני אוסר עליך לדבר אלי כך!
אלבר: (מתחת לידינו) עלינו להיות מושיעים! היה לנו למורה!
פרופ': שתוק! שתוק, אמרתי!
אלבר: (משתחרר ממנו) פרופיסור! פרופיסור! עלינו להבין מה אנו
עושים, עלינו גם לדעת לתרץ הכל — זה לא יהיה רצח, זו תהיה
אידיאלוגיה! זה יהיה מעשה טוב! מעשה צודק! אתה תיטיב
לנמק מדוע...
פרופ': איך אתה מעלה בדעתך שאתחבר אתכם, בריון מטופש! עלוב־
שבעלובים!
אלבר: אתה תהיה יידדנו!
פרופ': בלום את פיד!
אלבר: נשיג לך חליפת־ערב שחורה.. הם יאמינו לך — הם מכבדים אותך,
ואתה תאמר להם שאנחנו צודקים!.. (שהיה) עליו להיות ראש־
העיר —
פרופ': ראש־העיר?.. נדמה לי שעכשיו אני מתחיל להבין הכל!
אלבר: כן, עליו להיות ראש־העיר!
פרופ': משום כך —
אלבר: יש בו כל התכונות שישנן בראש־העיר הנוכחי!
פרופ': אם כן, אתם מבקשים לרצוח אותו!
אלבר: ואתה תעזור לנו!
פרופ': (רוטט) לרצוח..
אלבר: לעשות את המעשה החשוב ביותר בתקופתנו — את המעשה
המהפכני והמושיע ביותר במדינה זו!
פרופ': (חלש) לא..
אלבר: אנחנו ואתה, אדוני, ניפנס להיסטוריה של הארץ הזאת — אנדרטות
יקימו לנו, פרופיסור! יש להציל את הדמוקרטיה ויהימה!
פרופ': רוצחים..
אלבר: אנחנו זקוקים עתה לאמת, למחשבה — למוחלט, לדבר שאין
לסתרו — (הפרופיסור מתנפל עליו ושולף את אקדחו של זה
מנרתיקו. אלבר פרצופו מבוהל. נרתע. שהיה מעיקה. הפרופיסור
רוטט, האקדח נוקש. אלבר פורץ בצחוק)

- אלבר: לרצוח? סוף־סוף.. פרופיסור, האקדח אינו טעון! (נושם גשימה עמוקה ומתוך הנאה) אתה תהיה רוצח משובח!
- הפרופיסור משליך את האקדח מידי ופונה המום הצדה) בראל! (בראל קם. שהיה. אלבר מדליק לעצמו סיגריה ושואף את העשן אל קרבו כאדם שנתיגע במאמץ רב. מרים את האקדח וטומנו בנרתיקו)
- אלבר: כן, הוא יהרוג את ראש־העיר, אני בטוח..
- בראל: איחולי, פרופיסור! (לאלבר) איך עשית זאת?
- אלבר: זה נמשך חמש דקות — רצחתי אותו!
- בראל: (לפרופיסור) סיגריה, אדוני? (אינו נפנה) הו, עליך להתאושש, היית צד לאחת התופעות הנפלאות ביותר שבחוויות חיינו של אדם — בפילוסופיה או בפסיכולוגיה קוראים לכך התגלות!
- אלבר: (צוחק)
- בראל: ביקשת לרצוח אדם!
- אלבר: (סונט בו) בראל!
- פרופ': מדוע אתם מענים אותי?
- בראל: רק משום שהוא עיצבן אותך מעט — רק משום שנדמה היה לך שהוא פוגע בכבודך — המדומה..
- פרופ': (המום) הו, ריבונו של עולם!
- אלבר: (בקול מוכיח) בראל — (מתחיל לנקות בשקידה את אקדחו)
- בראל: יכול היית לענות לידידי שלא! יכולת, פשוט, לסרב לבקשתו, והוא היה מרפה ממך..
- אלבר: הנח לו!
- בראל: הרי הוא לא ביקש לכפות עליך דבר!
- פרופ': לא?..
- בראל: לא כך, אלבר?
- אלבר: בדיוק! אך אני מוותר לפרופיסור!
- פרופ': מעולם לא הייתי מאמין במידה כזאת אפשר להוציאני משיווי־משקלי — איך יכולתי להעז, אלוהים!..
- אלבר: הו..
- פרופ': משך 50 שנה לא יצאתי מגדרי — והוא שהשלה אותי, כנראה, שלעולם לא יוציאני איש מגדרי — — 50 שנה הייתי אדם גורמלי — הה, איזו זוועה!
- אלבר: (צוחק)
- בראל: הבטתי בך כל אותו הזמן ולא יכולתי לסלוח לך על חוסר־הזריזות — מאוד לא היטבת לשלוף את אקדחו — ראה! (מציב את אלבר במצב מתאים מולו וזה מחזיר את אקדחו לנרתיקו.

- שהיה. בראל קופץ ושולף את האקדה, מנתר ניתור אחד לאחוריו)
 אתה מנתר ניתור אחד לאחוריך, ליתר בטחון מפני כל מכה אפשרית
 מצד הנתקף, אחר יורה יריה אחת באוויר על-מנת לוודא את טעינתו
 של הכלי — שהרי אפשר ואין הוא טעון — כן, ואם אינו טעון,
 אתה קופץ מיד קדימה ומנחית את האקדה על ראשו של זה
 ומשתמש בו כבנשק קר — אחר-כך אתה מחסל אותו! שים לב!
 (מדגים את הפעולה עוד פעם, אחר מחזיר את האקדה לנרתיקי
 של אלבר) עכשיו, נסה-נא אתה, פרופיסור — אנא, בבקשה!
 לא, אני המום מדי — אנא, איני מסוגל — אדם בשנותי..
 מתרגלים, פרופיסור — מתרגלים לכל!
 הו, לא, נסה! אני בטוח שעוד תפתיע את עצמך!
 פרופי: — רבותי —
 אלבר: אל תסרב לידידיך, פרופיסור!
 פרופי: (מנסה, עומד עמידה דלה מול אלבר)
 בראל: עליך לרפות את השרירים ולהיות, עם זאת, דרוך, ואז לקפוץ
 פתאום — כן, כך — עכשיו, הופ! (הפרופיסור קופץ, שולף את
 האקדה) קפוץ אחורנית וברבזמן ירה באויר (נקישה) וקפוץ
 קדימה על קרבנך (הפרופי ממלא אחר ההוראות, אך בכבדות)
 בראברו! עכשיו עוד פעם!
 פרופי: לא, לא! אינני חש את עצמי בטוב, אני עלול להתעלף!
 בראל: ודאי, בחלוק-בית אין לעשות מאומה — השלך אותו מעליך!
 (אלבר מסיר את החלוק מעל הפרופיסור) כך, טוב יותר, מה?
 ובכן — למקומות!
 אלבר: זהו הטכסיס החשוב ביותר והפחות ידוע — ומי שמיטיב להשתמש
 בו, מנצח!
 פרופי: אני לעולם לא אשתמש בו!
 אלבר: זכור, כאן ענין של נצחון או מוות!
 פרופי: לעולם!
 בראל: למקומות!
 פרופי: יצורים מוזרים! זה משעשע אותי, ולא עוד! דעו לכם — זהו!
 אלבר: בודאי!
 בראל: הבט בעיניו במבט-רצח!
 פרופי: איך עושים זאת?
 בראל: התמלא תשוקת רצח לאדם השפל ביותר שראית מימך!
 פרופי: הו, זה טפשי!
 בראל: (מרים קולו) ובכן, עשה זאת!
 פרופי: הו...!

- בראל: אחת — קפוץ!.. שלוף! ויותר מהר, פרופיסור, הרי הקרבן יכול להגיב, אחורה קפוץ.. ירה באוויר (נקישה) ועכשיו קפוץ ותבוט! (אלבר זו, והפרופיסור נחבט באדמה. מרימים אותו)
- פרופ': הה, מעשייהנערות האלה... כפעם בפעם אני מתמלא שובבות מטופשת שפזאת — וזו התוצאה! (מנקים את בגדיו)
- בראל: המכנסיים הן המפריעות לך —
- פרופ': אינך מתכוון לבקש ממני לפשוט את מכנסי בשביל מעשייהקונדס שאנו מבצעים בחצות — הה, לו ראה אותי מימי!
- בראל: עליך להחליף את מכנסיך!
- פרופ': להחליף? מה אתה מפטפט? (אלבר יוצא וחוזר ובידיו חליפת-ערב מקופלת וזוג נעליים)
- בראל: אנא, פרופיסור. (מתחיל להתפשט. אלבר ובראל אווזים בחלוק בחינת מסך מול הקהל ועם הסרתו והנה הפרופיסור לבוש מכנסי-ערב שחורות)
- פרופ': מגוחך — שיא הגיחוך!
- אלבר: אתה נפלא — מעולם לא לבשת מכנסיים ממין זה?
- פרופ': אינני מלצר — איזו רוח שטות!
- אלבר: מעולם לא ביקרת בנשפים?
- פרופ': לא! מעולם!
- בראל: ואת נעליהבית!
- פרופ': אתה רבותי, האם אין זה מוגזם!
- בראל: עליך להיות קל-רגלים! זריז! גמיש!
- אלבר: הה, לו לבשת חליפה שפזאת באוניברסיטה אפשר שהיית מגדל דור אחר לגמרי..
- בראל: שאם לא כן, לא תוכל לרוץ אל.. ומ.. ואחרי..
- אלבר: רק את טובתך אנו דורשים!
- פרופ': השד יודע איזו רוח-שטות נכנסה בי — הא לך! (פושט את רגלו ואלבר מנעילו) אני הפרופיסור מן האוניברסיטה משתעשע — לא יאומן — לא יאומן, ידידי! (פוסע על מקומו, פוסע מספר פסיעות סביבו, השנים מביטים בו מתוך הנאה מבודחת)
- בראל: ובכן?
- אלבר: לא! אין להכירך!
- פרופ': נפלא! רבותי, נפלא! לא ייתכן — לא ייתכן, רבותי.. מעולם לא נעלתי נעליים נוחות כלי-כך..
- אלבר: אני נשבע שגם ראשהעיר בכבודורובעצמו לא היה מפיר אותך בתלבושת זו. (מתקן לפרופיסור את עניבתהפרפר השמזטה שלצווארו)

- פרופ': ראש־העיר ?
 בראל: אף לא מימי.
 אלבר: הוא ודאי ישמח להכירך מחדש — בבגדים כשליך הוא יוסיף לכבדך כבוד רב!
 פרופ': לא, אינני מחבב את.. הפרצוף הזה!
 אלבר: (פורץ בצחוק) ..את הפרצוף הזה!
 פרופ': תמיד עורר בי סלידה —
 אלבר: (בצחוק) הפרצוף הזה!
 פרופ': שבע שנים ישבנו זה לצד זה —
 אלבר: אני בטוח שהוא הסריח, הפרצו...
 בראל: אתה מספר את הדברים בחוש־הומור רב, פרופיסור —
 פרופ': שבע שנים, אני אומר לכם!
 אלבר: שבע שנים, מה אתה אומר!
 פרופ': והוא היה הגרוע בתלמידי הפיתה, הו, כן — זאת יכולתם לנחש מעצמכם..
 בראל: והוא ראש־עיר!
 אלבר: הו, בוודאי!
 פרופ': כן, הכל ידעו שהוא יהיה ראש־עיר. היה בו משהו של ראש־עיר, מין ראש־עיריזים... וכמו שאתה יכול להסתכל בעיניה של אשה ולדעת בבטחון אם היא פרוצה, על אף שהיא לבושה עד צוואר ועד קצות אצבעותיה — כך אף הוא.. הכל האמינו בו — הוא — היית מביט בעיניו והוא היה מעורר בך אמון...
 בראל: (שולף לפתע את אקדחו וצוח) הרם את ירך, טינופת! (בטרם יספיק הפרופיסור להתאושש ולראות במתרחש סביבו, אלבר קופץ לעבר בראל ומשליך מידו את האקדח) זהו! הבינות, פרופיסור? לעולם אל תרפה את המתח! לעולם אל תהיה שאנן!
 פרופ': הרי יכולת לרצוח אותי!
 בראל: היה עליך לקפוץ! היה עליך לחבוט בידי! היה עליך להציל את עצמך!
 אלבר: בראל, אתה עם הקפיץ של הניצרה המחורבנת שלך!
 בראל: (מרים אקדחו, מלטפו) חשוד! חשוד בכל אדם! עד להשגת המטרה, ראה בכל הסובב אותך אויב!
 פרופ': לעולם! לעולם לא אוכל לחיות כך!
 אלבר: לעזאזל, אסור לנו להפסיד אותו!
 פרופ': לעולם!
 בראל: מתרגלים, פרופיסור.
 פרופ': לאחר 50 שנות חיים?

- בראל: עליך להיות המשובח שבתוכנו — המוכשר שבתוכנו — פקח עיניים גדולות — הסתובב והבט סביבך ושמע וחשוב והבט ושמע וחשוב ורחרח —
- פרופ': מימי היה מצליח לעשות זאת ביתר הצלחה — דומה שנהיה קר... אלבר: הכל ישנים שם למטה —
- בראל: אלבר, הגש את המעיל לפרופיסור.
- פרופ': משונה כמה אני ער.. ובשעה מאוחרת כזאת! (לובש את המעיל בעזרת אלבר)
- בראל: פרופיסור, אתה מעורר יראת-כבוד!
- אלבר: מה-צר שאינך יכול לראות את עצמך!
- פרופ': אני מצחיק, אך לא איכפת לי! (טומן ידיו בכיסי מעילו ומעלה מאחד מהם אקדה. מסתכל בו בפתיעה קלה. לפתע הוא צוחק) הרימו את ידיכם, טינפות! (השנים נדהמים, מרימים ידיהם. הפרופיסור פורץ בצחוק רם)
- אלבר: פרופיסור, אני מעריץ אותך!
- בראל: איזו התקדמות!
- פרופ': (צוחק)
- בראל: אבל הוא טעון!
- אלבר: פרופיסור, אני מעריץ אותך! (לוחצים ידיים) האם אין זו הפעם הראשונה בחייך שאינך מוגלג, שאינך ירא מאיש?
- בראל: הסתכל בעצמך, אתה מעורר כבוד!
- פרופ': (מחזיר את האקדה לכיסו) כן, תמיד חיפשתי אחר הפכוד ולא אחר אומץ-הלב..
- אלבר: האין זו פעם ראשונה שאתה עומד בין שוויים, שאתה יכול להשפיע על המאורעות ולא רק לספר עליהם — שאתה הוא מקור ההתרחשות ולא החוקר את מניעיה..
- פרופ': אלבר —
- אלבר: (מופתע) כן, תפסת! שמי אלבר, פרופיסור!
- פרופ': בחורי הטוב —
- אלבר: משום כך גם כתבת את ספרך הידוע..
- פרופ': (בלעג) הידוע למי?
- אלבר: באחד הדפים הידועים אתה אומר — „אנו נושאים בקרבנו את הדברים שיהרגו אותנו, אך בגללם גם קיימים אנו — עץ השולחן סופו להירקב, אך השולחן הוא שולחן רק בגלל העץ הזה..”
- פרופ': הו, איזו הרגשה מאוימת היא שעליך להיראות תמיד מעמיק על-מנת להחזיק במשרת הפרופיסור..
- אלבר: לא תדע כמה האיר ספרך את עיני הדור, עד כמה שימש רקע

- והוכחה לכל הנעשה כאן ולכל שייעשה כאן — האנשים החיים
בעיר הזאת, בארץ הזאת, ביבשת הזאת, אסירי-תודה לך..
- פרופ': האם. האם אתם בטוחים שעליו למות ?
בראל: הסתכל בעיר השקטה והמנצנצת הזאת!
אלבר: (כובש את כל הפאתוס שלו, ובאדישות) אני נשבע לך!
פרופ': ובכל-זאת? ...
בראל: הסתכל, איש לא יפריע לנו לעשות דבר.. איוז עייפות בעיר
הקטנה הזאת..
- אלבר: עודך מפקפק?
פרופ': הו, עליכם להבין, רבותי — מה יהיה אם הוא יופיע —
בראל: ראש-העיר ?
פרופ': לא, מימי! איך אסביר לו שיש הכרח לרצוח אותו?.. שאם
לא יירצח...
אלבר: האם יש הכרח להסביר הכל לכלב זה ?
פרופ': זה שנים שהייתי נוהג לשוחח אתו על כל הבעיות שהטרידו אותי
בפילוסופיה ובמדעי המדינה.
- בראל: (בקול מאיים קצת) האם אינך חש עצמך בטוב, אדוני ?
פרופ': הו, לא, אדרבה — אלא ש.. האם הוא יבין את הדבר כשם שאני
מבין אותו? האם הוא ישתכנע בהכרח הקדוש ?
אלבר: כן, אלו מלים! אלו מלים!
בראל: חושש אני שלא! תכונת הנאמנות הכלבית אינה מותרת כל מקום
לשכל-ישר!
אלבר: גאוני ממש!
פרופ': כן, זהו! זהו-זה!.. ודאי.. הייתי מלטף אותו והוא היה מבין
הכל משום שהיה מאמין לי —
- אלבר: פרופיסור!
בראל: אנא, אל תוריד את רמת הוויכוח!
פרופ': הוא הדבר היחיד שהיה לי באמת — שאהב אותי —
בראל: עליך לשכוח להתרפק!
אלבר: זאת אמרת בספרך הידוע..
- בראל: עליך לשכוח את הזכרונות — תרגיש את עצמך צעיר יותר —
אלבר: ואו, פרופיסור, תוכל לחבר ספר חשוב הרבה יותר!
פרופ': אינני מטיב לנסח את דברי דווקא בשעה שאני זקוק להם
כל-כך —
- בראל: במשך הזמן עוד תלמד את המונחים המקצועיים.. הה, אלוהים!
אצבעותיך עודן מלוכלכות בדיו!
אלבר: הו! יצאת מדעתך!

- פרופ': יצאתי באמצע כתיבת מחקרי החשוב על —
 בראל: אלבר, צא והבא מעט מים מן המעין, זה?
 אלבר: בוודאי! (יוצא. שהיה. שקט)
 בראל: (קולו משונה) נותרנו, סוף־סוף, לבדנו, פרופיסור!
 פרופ': כן — מה אתה מתכוון...
 בראל: (באותו קול) אתה מפחד ממני, לא כך?.. וזאת משום ששיניתי את קולי, קפצתי את אגרופי וצימצמתי את עיניי..
 פרופ': ובכן?
 בראל: נסה לעשות כמוני ואף אני ארעד מפניך — (הפרופיסור עושה כמבוקש)
 פרופ': (משנה את קולו) סחבה מחורבנת שפמותך!
 בראל: (באותו קול) מצוין, פרופיסור! אך שרבב את לסתך התחתונה יותר — זהו! מספיק! עכשיו עלינו לדבר כמה סיסמאות.
 פרופ': מעולם לא היטבתי לנסח בקיצור את מחשבותי.
 בראל: „הלאה האויב מבית!“ „מוות לבוגדיב בעם!“ זה מצלצל?
 פרופ': כן, אבל זה שקר!
 בראל: זה שקר? אך הם יאמינו בו — וא־ הוא יהיה לדת — והכל יהיו צריכים להאמין בו ולקבלו!
 פרופ': נדמה לי שאינך מיחס כל חשיבות לאזרחים..
 בראל: האזרחים הם לוח־המודעות הרחב ביותר, ויש להדביק עליו כרזות כדי שלא יישאר חדש וריק..
 פרופ': בכל־זאת, אין זה אומר הרבה!
 בראל: זה אינו צריך לומר דבר, זה צריך להיראות, ובמדת האפשר באותיות גדולות יותר וכחולות מאד ואדומות מאד — האם יש לך מהסוג הזה?.. (הוא מתחיל לעשות תנועות התעמלות)
 פרופ': (לאחר מאמץ) „למנצלי האזרחים — בוז!“ „בוז למנצלי העיר!“ „למנצלי העיר — בוז!“ הו, לא, זאת כבר אמרתי. (מתחיל אף הוא לעשות כתנועותיו של בראל)
 בראל: מצוין! תפסת את הפרינציפ!
 הפרופ' ובראל: „צדק! צדק! צדק!“
 בראל: שלושה סימני־קריאה!
 פרופ': ובאדום ועל רקע ירוק!
 הפרופ' ובראל: „הלאה ה —“ (השנים מוציאים מפהם דברים בלתי־ברורים) „יחי ה — —“ (מוציאים מפהם דברים בלתי־ברורים)
 בראל: אני אתן לך עיר על יושביה, ואתה עשה מהם אוטופיה!
 פרופ': (צוחק צחוק חטוף ופוסק מיד)

- בראל: האם לא לזאת הטפת שנים רבות מעל אותה קתדרה שחורה
באולם השיש?
פרופ': ניסוח מבריק! (מפסיקים מתרגילי ההתעמלות)
בראל: נו, איך אתה מרגיש את עצמך עכשיו — טוב יותר! (אלבר נכנס)
אלבר: לא מצאתי שום כלי בשטח — אני מצטער..
בראל: יהי כן!
פרופ': איש אינו יודע על מה שאנו עומדים לבצע?
בראל: הכל יודעים שראשי-עיר אמיתיים עולים על-מנת ליהרג, להם
זו הדרך הבטוחה היחידה להיכנס להיסטוריה —
פרופ': אתם מבקשים להכניס את המטופש הזה להיסטוריה?
בראל: ישם שם הרבה גרוטאות מסוגו!
פרופ': להיסטוריה?
אלבר: (בקניטור קל) פרופיסור..
פרופ': את הריקן הזה?
אלבר: (צוחק)
בראל: פרופיסור, אנחנו מחבבים אותך! הרשה לנו לומר לך שלולא כן
אפשר שלא היית יודע זאת לעולם!
אלבר: אני מצטרף!
פרופ': (מתרגש) הרהו.. רבותי!.. אך דומה שמעולם לא יראתי כמו
שאני ירא עכשיו.
בראל: ממה?
פרופ': שלבסוף אהיה באמת מה שאני מתימר להיות.
בראל: איני מבין.
פרופ': שלפתע אנו נוכחים לדעת שדברים שבדמיוננו היו רק אפשריים,
במציאות הם ודאיים.
בראל: ומה רע בכך?
פרופ': אינך רואה לאן דרך זו מובילה?
אלבר: פרופיסור, פעם לימדת אותנו שהאדם הוא קנה-המידה לכל הדברים.
פרופ': כן, אבל הוא אינו יודע זאת?
בראל: אם כן, עלינו להגיד לו! ובהקדם האפשרי —
פרופ': האם?..
בראל: בפרטי התכנית נגלגל מאוחר יותר, מר ארבל.
אלבר: נעים מאד היה להכירך, מר ארבל! (מחווה קידה)
פרופ': ארבל?
בראל: הרי לא עלה בדעתך להשתמש בשמך האמיתי!
אלבר: שם נהדר, אדוני!
פרופ': כן, כרצונכם —

- אלבר: רק את טובתך אנו מבקשים!
 פרופ': כן, רבותי.
 בראל: ניגש לפונדק להחליף כוח למחרת היום.
 אלבר: נלך?
 פרופ': עכשיו?.. בשעה כזאת?
 בראל: פונדק־דרכים ממין זה קולט אורחים כל שעות היממה — בעונה
 זו אין מרבים להתארח שם!
 אלבר: נלך?
 פרופ': ואם הפונדקי..
 בראל: נסתדר!
 אלבר: נלך?.. ארבל! (מפנה לו דרך)
 פרופ': (מחייך במבוכה) כן, ודאי!
 בראל: (שולף אקדחו) הרם ידיך, אתה — (הפרופיסור קופץ מיד ומשליך
 את אקדחו של זה) בראבו! פרופיסור, אתה התלמיד המוכשר
 ביותר שהיה לי — וחבל שזה קרה מאוחר כל־כך..
 אלבר: לעזאזל, הקפיץ, בראל! הקפיץ, ודווקא עכשיו!
 בראל: נלך?
 פרופ': (מזדקף, מרצין מאד) נלך!

(יוצאים בשורה ערפית. האור דועך והולך)